Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muistio

2.10.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 3.10.2024 klo 13.00

HE TAE 2025, Luku 26.40 Maahanmuutto
johtava asiantuntija Katja Kaukonen / sisäministeriö / Maahanmuutto-osasto

Maahanmuutto

Maahanmuutto-lukuun ehdotetaan vuoden 2025 talousarviossa yhteensä 329 milj. euroa, joka on noin 196 milj. vähemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa. Luvun määrärahoista pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon sekä vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettaviin tukiin ehdotetaan noin 239 milj. euroa, vapaaehtoisen paluun menoihin noin 2 milj. euroa ja maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin noin 88 milj. euroa.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon sekä vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettaviin tukiin ehdotetaan vähennettäväksi yhteensä noin 182 milj. euroa. Vähennykset perustuvat maahanmuuton olettamiin ja arvioihin vastaanoton piirissä olevista henkilöistä. Vastaanoton piirissä arvioidaan vuonna 2025 olevan noin 22 000 henkilöä. Kehyskauden lopulla määrän arvioidaan laskevan 7 000 henkilöön. Turvapaikkahakemusten määrien ennakoidaan pysyvän matalalla tasolla, noin 3 000 – 4 000 hakemusta vuosittain. Vuoden 2025 pakolaiskiintiöksi ehdotetaan 500 henkilöä.

Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman muuttoliikkeen odotetaan jatkuvan vuonna 2025 ja tilapäisen suojelun hakemuksia arvioidaan jätettävän 8 000 – 12 000. Vastaanottojärjestelmässä ukrainalaisia on tällä hetkellä noin 20 300, joista noin 10 000 voisi hakea kotikuntaa, mutta eivät ole sitä vielä tehneet. Kuntiin on siirtynyt noin 25 000 ukrainalaista.

Vastaanottolain uudistuksessa vastaanottorahan ja käyttörahan määrää pienennettiin hallitusohjelman tavoitteiden pohjalta. Vastaanottorahan alentamisesta syntyy yhteensä 9,2 milj. euron säästö vuonna 2025.

Työperusteisten ja opiskelijoiden oleskelulupahakemusten sekä perhesideperusteisten oleskelulupahakemusten määrien ennakoidaan pysyvän korkealla tasolla vuosina 2025-2029.

Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenoja ehdotetaan vähennettäväksi talousarvioesityksessä noin 13,7 milj. eurolla. Vähennyksestä noin 9,3 milj. euroa aiheutuu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteiden ja säästöjen kohdennuksesta. Vuosina 2026-2027 viraston toimintamenoihin on suunniteltu kohdistettavan noin 9,7 milj. euron vuosittaiset säästöt. Viraston kehystaso laskee 100 milj. eurosta 76 milj. euroon vuonna 2028. Tosiasiallinen määrärahataso kehyskauden lopussa tulee olemaan noin 67 milj. euroa, kun suunniteltu 9,7 milj. euron vähennys huomioidaan kehyksessä. Säästövelvoitteet tulevat vaikuttamaan viraston toimintaan merkittävästi ja virasto on jo aloittanut sopeuttamistoimenpiteitä säästöjen saavuttamiseksi. Merkittävimmät sopeuttamistoimenpiteet tulevat ajoittumaan vuosille 2026-2027. Säästöt ovat merkittäviä, kun samalla Suomeen suuntautuva maahanmuutto jatkuu korkealla tasolla ja hallitusohjelmasta tulee virastolle uusia velvoitteita sekä uutta maahanmuuttoa koskevaa sääntelyä.

Hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita ovat työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien ja turvapaikkahakemusten nopea käsittely, oleskelupajärjestelmän turvallisuudesta huolehtiminen ja väärinkäytösten torjunta sekä

turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmän sekä paluiden ja palautusten tehostaminen. Maahanmuuttoviraston lupajärjestelmää ja turvapaikkahakemuskäsittelyä tehostetaan ja hakemusten käsittelyaikoja lyhennetään riittävillä henkilöstöresursseilla ja kehittämällä lupaprosesseja aktiivisesti mm. automaatiota lisäämällä. Työ- ja opiskeluperusteisten lupien jälkivalvontaa tehostetaan väärinkäytösten torjumiseksi. Turvapaikkahakemukset käsitellään 6 kuukauden määräajassa. Paluita ja palautuksia tehostetaan niissä tilanteissa, kun henkilöllä ei ole laillista oikeutta oleskeluun Suomessa. Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmän sekä paluiden tehostamisella tavoitellaan hallitusohjelman mukaisesti pysyviä 50 milj. euron säästöjä vastaanottomenoissa kehyskauden lopulla.

Viraston toimintamenoihin kohdennettavat säästöt ja sopeuttamistoimenpiteet tulevat vaikuttamaan laajuutensa vuoksi myös hallitusohjelman kannalta keskeisiin toimintoihin vuodesta 2026-2027 alkaen. Vaikutukset tulevat näkymään esimerkiksi käsittelyaikojen pitenemisenä ja voivat vaarantaa hallitusohjelmaan kirjattujen vastaanottomenojen säästöjen saavuttamisen, mikäli turvapaikkahakemusten päätöksentekoon ei ole riittävästi resursseja. Prosessien tehostamisella ja tuottavuuden kasvattamisella pyritään luonnollisesti korvaamaan osa mahdollisesta resurssien vähenemisestä. Lisäksi kustannustason nousuun ja uusiin, lainsäädännön kautta tuleviin tehtäviin ja velvoitteisiin joudutaan kohdentamaan tarvittavat varat lähtökohtaisesti määrärahakehyksen sisältä.

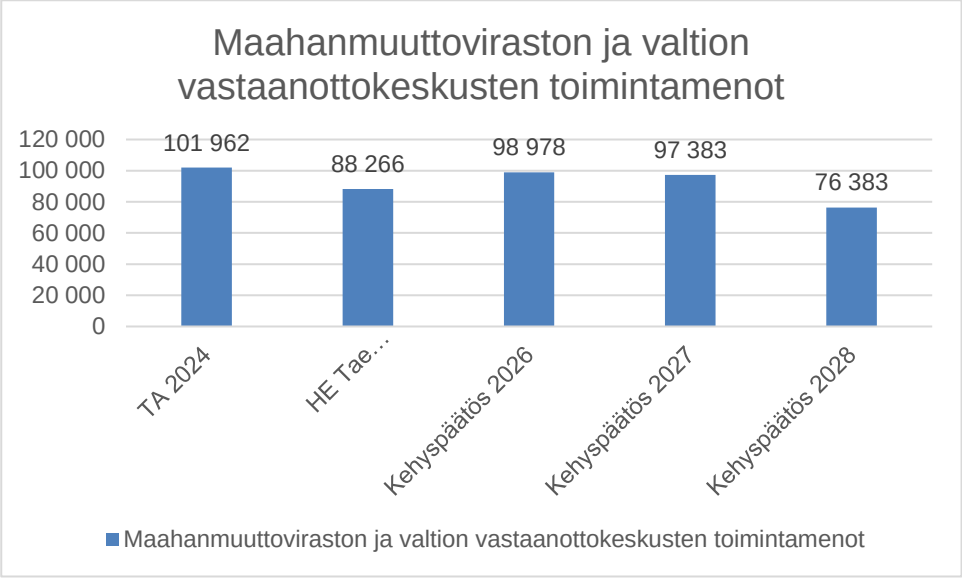

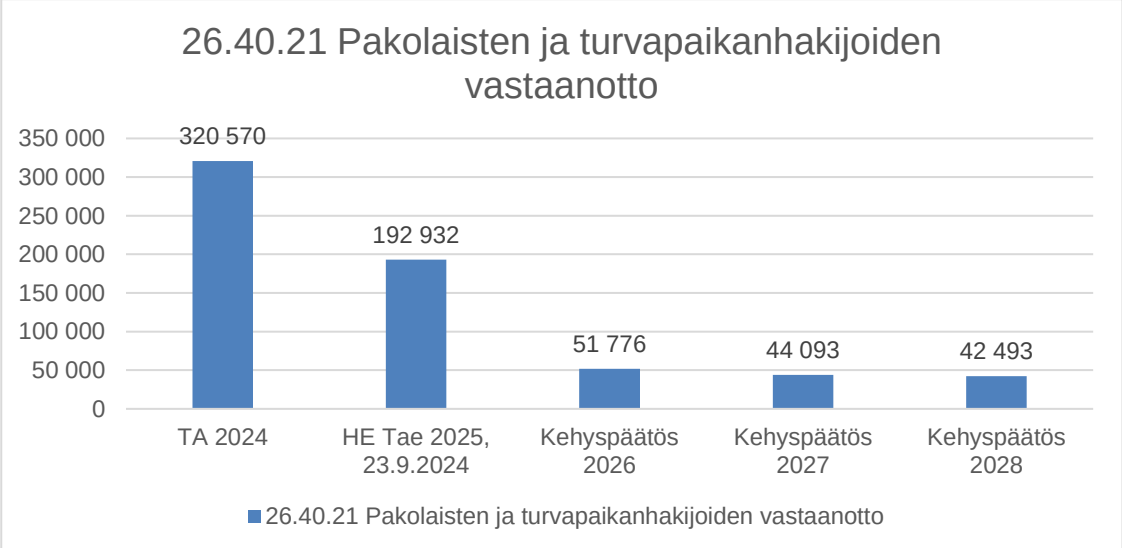

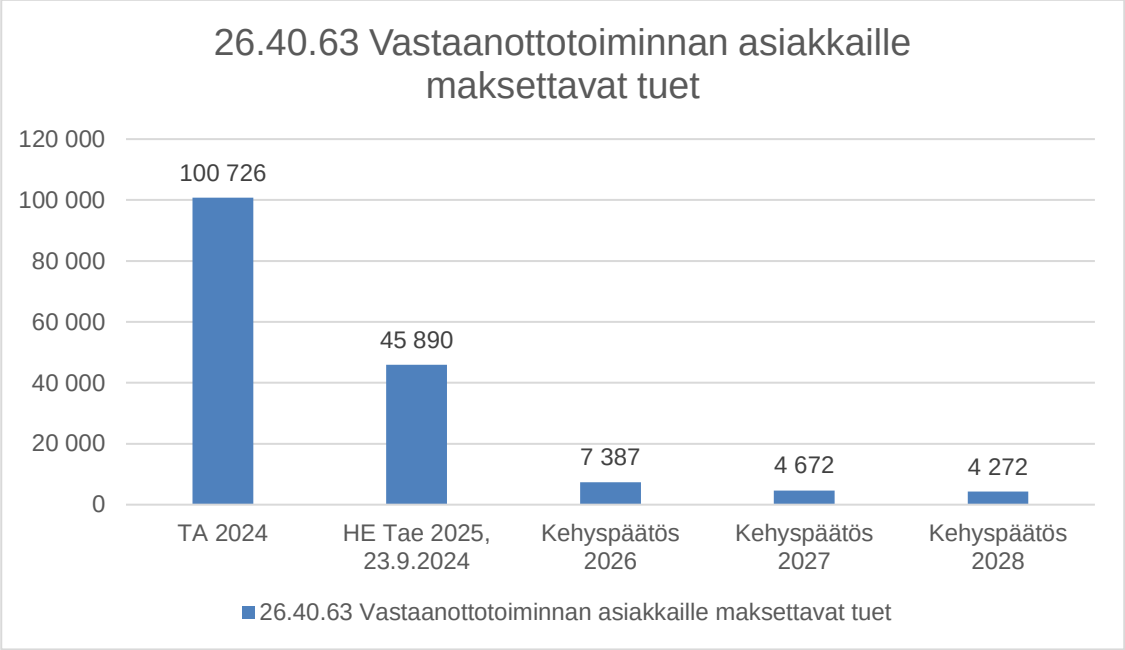
26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet
120 000
100 000
80 000
60 000
40 000
20 000
0
100 726
45 890
7 387
4 672
4 272
TA 2024
HE Tae 2025, 23.9.2024
Kehyspäätös 2026
Kehyspäätös 2027
Kehyspäätös 2028
26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet